

Ewa Dziedzic

Od Redakcji

International Journal of Management and Economics 35, 7-8

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Od Redakcji

Jedną z charakterystycznych cech współczesnego świata jest niestabilność otoczenia, w jakim działają podmioty gospodarcze. Współczesne środki komunikowania przekazują informacje szybciej i dokładniej niż miało to miejsce jeszcze kilkanaście lat temu, kształtując wyobraźnię milionów osób na całym świecie. Powyższe twierdzenia dotyczą także turystyki. Można zaryzykować stwierdzenie, że dostosowanie się do niestabilnego otoczenia jest dla podmiotów gospodarczych działających w sferze turystyki ważniejsze i trudniejsze niż dla wielu innych rodzajów działalności gospodarczej. Wynika to z charakterystyki produktu turystycznego: złożoności i ścisłego związku z otoczeniem oraz faktu, że konsument musi dotrzeć do miejsca produkcji poszczególnych usług.

Sytuacja kryzysowa uderzająca w przedsiębiorstwa turystyczne może wydarzyć się w każdym ogniwie produktu turystycznego: poczynając od miejsca zamieszkania potencjalnego odwiedzającego poprzez trasy dojazdowe po miejsca docelowe podróży. Różny może być również związek z tym zakres oddziaływania sytuacji kryzysowych. Sytuacje związane z miejscami zamieszkania potencjalnych odwiedzających wpływają na ograniczenie popytu ogółem, natomiast występujące w miejscach docelowych lub na trasach dojazdowych mogą powodować skierowanie popytu do konkurujących obszarów. Na wszelkiego rodzaju zagrożenia kryzysowe szczególnie podatna jest turystyka zagraniczna i obsługujące ją przedsiębiorstwa. Wynika to z nakładania się wielu czynników ekonomicznych i pozaekonomicznych, które sprawiają, że podróże do określonych miejsc (eksport usług turystycznych) postrzegane są jako mniej lub bardziej atrakcyjne, przy czym integralną częścią tej atrakcyjności jest poczucie bezpieczeństwa.

Zakres oddziaływania sytuacji kryzysowych ma istotny wpływ na możliwości reagowania przedsiębiorstw turystycznych: wyspecjalizowane w usługach rezerwacyjnych (organizatorzy, pośrednicy i agenci turystyczni) są mniej ograniczone lokalizacją i stosunkowo szybko mogą zmienić ofertę, jeśli chodzi o proponowane kierunki podróży, transport czy obsługiwane segmenty rynku. Dla tej grupy przedsiębiorstw największym zagrożeniem są sytuacje zmniejszające całkowity popyt na usługi turystyczne na rynkach wysyłających, które obsługują. Obiekty noclegowe, sportowo-rekreacyjne i kulturalne są w gorszej sytuacji, ponieważ mają sztywną lokalizację i wszystko, co wydarzyło się w miejscach, w których są usytuowane oraz na głównych rynkach wysyłających i trasach dojazdowych staje się przeszkodą, której skutki muszą być usunięte lub zminimalizowane, jeśli obiekty te mają przetrwać.

Problemy reagowania branży turystycznej na sytuacje kryzysowe są przedmiotem opracowań zamieszczonych w niniejszym wydaniu „Zeszytów Naukowych” Kolegium Gospodarki Światowej. Ich treści można sklasyfikować w kilku grupach tematycznych:

- a) ogólna prezentacja sytuacji na globalnym rynku turystycznym i uwarunkowań ekonomiczno-politycznych, które ją kształtują,
- b) lokalne zagrożenia dla rozwoju turystyki oraz rola poszczególnych grup interesariuszy w ich przewyciężaniu,
- c) narzędzia zarządzania kryzysowego w różnych typach przedsiębiorstw turystycznych, zarówno w ujęciu teoretycznym, jak i empirycznym.

Znaczna część materiału empirycznego zaprezentowanego w opracowaniach dotyczy konsekwencji kryzysu finansowego z lat 2008–2009 dla turystyki. Pojęcie sytuacji kryzysowych w odniesieniu do turystyki wykracza jednak poza czynniki ekonomiczne i dlatego w opublikowanych opracowaniach znalazły się także omówienia kryzysów wywołanych czynnikami przyrodniczymi czy działaniami kryminalnymi.

Ewa Dziedzic